

Gränna skogsgrupp

Örnspaning i högemålen – en minnesvärd februaridag

Skidor eller cykel?? Bådadera! Jag spände fast Tegsnäs-laggarna på pakethållaren tillsammans med stavarna, krängde tubväskan över ena axeln och gasmaskväskan med handjagaren över andra och satte mig på sadeln. Solen sken från klarblå himmel och gnistrade mot den snötäckta grusvägen. Vinden hade ökat sedan förmiddagen, säkert 5 sekundmeter i trädtopphöjd. Det var perfekta förutsättningar för örn men skulle jag hitta en bra utsiktsplats?

En aning svåracyklat med Lundhags vinterkängor men skulle bara ta mig ett par km hemifrån. Framme vid den översnöade parkeringsfickan spände jag fast de breda trälaggarna på kängorna. Tegsnäs är genuin svensk hantverkstradition, ingen plast här inte. Över hygget mot höjden gick det hyggligt, även uppför. Med tjära under och flera minusgrader är varken fäste eller glid något att bekymra sig för om man inte har plastbelag. Den gamla skarsnön under veckans nysnö dolde effektivt grenar, stubbar och annat hinder för en behaglig skidtur. Från första höjdhygget var det hygglig sikt mot Godebrunn och områden utanför tilltänkt vindkraftpark som dagens örnspaningar var fokuserade på. Fortsatte därför snart i en nedförslöpa i riktning mot Lönnemålen. Nu kändes inte Tegsnäs lika bekväma längre. Dm-breda träskidor är tunga och svårstyrda. De gled gärna åt olika håll. Kände mig med ens som nybörjare. Tegsnäs-bindningen är av allround-typ vilket förstås är en fördel när man ska passa in pjäxan eller vilken typ av vintersko de månne vara men nackdelen är att den lossnar alltför lätt. Tålmod tänkte jag och spände tåremmen hårdare och hoppades slippa hämta en skenande skida efter nästa nedförslöpa. Med den yviga åkstil jag tillämpade där jag styrde med armar och stavar mer än med skidor behövdes inte ens motlut för att bli svettig.

Tog mig till hygget söder om Lönnemålen men inte heller här var jag tillfreds med sikten. Visserligen såg jag två av älgarna i flocken som höll till bland hyggets lövsly men söderut skymde granskog på höjder som också når över 300 m ö h. Missbelåten började jag kryssa mellan granar på hygget men insåg snart att det var dödfött att fortsätta söderut. Det är ingen skam att snu som fjällturåkarna i Norge säger. Vände tvärt med siktet inställt på Långsjön.

Lättare att följa vägen än att finna en passande nedfart fram till densamma från hygget. Att kryssa mellan granar med liten lutning på mjuk skarsnö är ett nöje med mina vanliga lättare skidor med bygelbindning och stadiga telemarkspjäxor (tack Helen!). Att ändra riktning med Tegsnässkidor bara en aning är som att byta kurs på en atlantångare. Jag lyckades ändå bättre än Titanic.

Från ett 10 år gammal hygge öster om Långsjön syns 5 av vindsnurrorna som tillhör Brahehus vindkraftpark över trädtopparna. Vindkraftverken står alla mer än en km därifrån men känns ändå väldigt nära. Risken är förstås uppenbar att de kommer betydligt närmare sjön där samma markägare äger marken på båda sidor om norra delen. Att en fiskgjuse här har sitt bo i en gammal fura är knappast något som skulle bekymra honom. På hans mark finns flera äldre skogar kvar i norra delen av sjön med större nyckelbiotoper särskilt på höjdområdena längst i norr där konflikter kan förväntas då platsen sannolikt anses lämplig för placering av ett verk.

Stod länge och spanade utan att något mer än en korp passerade över sjön. Efter en halvtimme packade jag ner tuben och skulle bara greppa stavar och ge mig tillbaka till cykeln. Då ser jag i ögonvrån att en örn flyger över mig på låg höjd – en gammal havsörn! Den försvinner strax bakom trädtopparna öster om sjön. Det var bara något år sedan jag såg den här förut, också då en obs från skidor. Kanske var det ingen tillfällighet som jag då trodde?

Utan vurpor och via torpplatser söder om Godebrunn nådde jag cykeln. Cykelreturen gick också utan missöden men när jag gör en sista ansträngning för att klara backen till huset i Högemålen får jag syn på en ÖRN som glider makligt på stela vingar i sydostvinden mindre än 100 m bort håller jag på att tappa fattningen fullständigt! Spurtar de sista 50 metrarna och slänger upp tuben vid bästa utsikten. I handjagaren syns de vita teckningarna på vingar och stjärt fint i medljus. Ska bara ta en titt i tuben också.... Vadnu?? Har dimman lagt sig över dalen? Hela objektivet är täckt av snö! Har släpat runt på tuben en halvmil på skidor i ett fodral som inte går att stänga. Nästa gång jag ger mig ut på örnsparing på skidor får tuben stanna hemma och vakta bästa utsiktsplatsen! Detta var vinterns första kungsörn men den brukar synas varje vinter i februari eller mars i Högemålen, ibland flera gånger men hittills har jag aldrig sett en gammal fågel.

Klockan har passerat halv fyra men det är ännu inte slut på rovfåglar för dagen. Jag stannar kvar på vedbacken resterande timme till solnedgången för att fortsätta förmiddagens plockepinn från en hög som kunde ha varit passande för ett örnbö men som ska mata min fjärrvärmepanna. I ögonvrån ser jag mellan lyften av pinnar något fara förbi tätt utmed marken. Stannar upp men då är den försvunnen. Var det inte en varfågel?? Mycket riktigt. Två minuter senare sitter den i toppen av lönnen bredvid jordkällaren, som pricken över i:et för denna händelserika dag! Nu är tuben inte igensnöad utan jag kan nöjd njuta av den skarpt avgränsade banditmasken som kontrasterar starkt mot ljusgrå hjässa och vit kroppsundersida. Solen har gått ner men den tycks vara på jakt efter mat. Efter en stund tar den till flykten i riktning mot den dalande solen på ärlemanér, i djup bågflykt. Det är bara 1½ månad sedan den senast sågs vid huset. På självaste juldagen satt den med ett blodigt köttstycke i en buske. Hur bär den sig åt att fånga sin mat när alla gnagare gömmer sig under ½-m djup snö? Är mitt fågelmatbord räddningen också för en hungrig varfågel?

Tomas